

Ortaokulda Çalışan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullarda Tutulan Evrak ve Dosyalar Hakkındaki Düşünceleri*

Secondary School Physical Education Teachers' Thoughts About Documents and Files Prepared In Schools

Sinan UĞRAŞ**
Mehmet GÜLLÜ***
Erdem EROĞLU****
Gökmen ÖZEN*****

Öz

Bu araştırmanın amacı beden eğitimi öğretmenlerinin okullarda tutulan evrak ve dosyalar hakkındaki düşüncelerini incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırma grubunu tipik durum örneklemesine göre seçilmiş ortaokulda çalışan 20 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanıldı. Araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılarak beden eğitimi öğretmeniyle yüz yüze yaklaşık bir saat görüşme yapıldı. Görüşmeler sesli ve yazılı olarak kayıt altına alındı. Kayıt altına alınan verilere betimsel ve içerik analizleri yapıldı. Veri analizleri sonucunda dört ana tema ortaya çıkmıştır. Bu temalar yıllık ve günlük planlar, ölçme ve değerlendirme evrakları, rehberlik dosyaları ve e-okul uygulamaları ile ilgili görüşlerdir. Beden eğitimi öğretmenleri yıllık, ders ve egzersiz planlarının gerekliliğine inanmaktadırlar. Beden eğitimi öğretmenleri, kaynak olarak internetten temin ettiği planları kullanmaktadırlar. Ancak çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu planların gerekliliğine inanmalarına rağmen planları tam olarak uygulamadıkları gözlemlenmiştir. Bu çalışma sonucunda birçok öğretmenin tutulan dosya ve evrakların birçoğunu gereksiz iş yükü ve zaman kaybı olarak gördüğü belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi Öğretmeni, Ortaokul, Evrak, Dosya, Nitel Araştırma

* Çalışma 8. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresinde (25-27 Nisan 2013, Mersin) sözel bildiri olarak sunulmuştur

** Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, sinanugras@gmail.com

*** Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, mehmet.gullu@inonu.edu.tr

**** Dr., Gümüşhane Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, erdemeroğlu@gumushane.edu.tr

***** Doktora Öğrencisi, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, gokmenozen44@gmail.com

Abstract

The purpose of this study was to investigate physical education teachers' thoughts about documents and files prepared in schools. As research method qualitative case study design was used in this study. The sample size consisted of 20 secondary school physical education teachers who were selected according to the typical case sampling method. A semi-structured interview form has been used as the data collection tool. All physical education teachers were interviewed about an hour by the researchers using the semi-structured interview form. The interviews were recorded as written form and orally. Descriptive analysis and content analysis were used to analyze the data. According to the results of data analysis, it was revealed four main themes. These themes were the annual and daily instructional plans, measurement and evaluation documents, guidance files, views with regard to the "e-okul" applications. Physical education teachers have believed the necessity of preparing annual, lesson and exercise plans. Although, the many teachers participating in the study believe that the necessity of these plans, it was determined that the plans were not fully conducted. As a result of this study, it was revealed that many teachers have considered the documents and files as a waste of time and unnecessary workload.

Keywords: Physical education teacher, Secondary school, Document, File, Qualitative research

GİRİŞ

Günümüzde eğitim sisteminin bir gereği olarak eğitim ve öğretim hizmetlerinin belli bir şablon ve düzen dâhilinde hayata geçirilmesi zorunluluk olmuştur. Eğitim ve öğretimin planlama, uygulanma ve bu uygulamaların değerlendirme aşamalarının kayda geçmesi büyük önem arz etmektedir. Bu kayıtlar sayesinde verilen eğitim hizmetlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi daha kolaylaşır. Kurumlar kayıt altında tutmaları gereken evrakların düzenlenmesinde kurumun ihtiyaçlarına ve sorunlarına karşılık gelecek şekilde bir yapılanmanın olması gerekmektedir (Shepherd, 2003). Kurumlar belge yönetimi ile yapılan işin hem niteliğini hem de niceliğini kontrol ederek değerlendirilebilir (Penn ve ark,1994.). Okulda tutulan evrak ve dosyalar yapılan faaliyetlerin düzenli ve takibinin kolay olmasını, okul idaresinin ve öğretmenlerin hukuksal olarak güvenceye alınmasını, birçok konuda zamandan ve malzemededen tasarruf edilmesini, geçmişe dönük bilgilere kolay ulaşılmasını sağlar. Alabi (2008, aktaran: Külcü, 2010) çalışmasında okula ait belgelerin yararlarını hizmet ettikleri amaçlar açısından aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- Öğrencilerin gelişmelerini görmelerini ve geleceklerini planlamalarını sağlar.
- Velilerin çocuklarının performansını ve genel davranış biçimi ile ilgili bilgi edinmelerini sağlar.
 - İşverenin personel ile ilgili bilgi edinmesi ve potansiyel personele ilişkin plan yapabildiğini sağlar.
- Eski öğrencilerin bundan sonraki çalışmaları ve iş için referans ve tavsiye raporlarını alabilmelerini sağlar.
- Genel eğitim sürecinde devamlılığın sağlanabilmesi için yeni idarecilerin eski idarecilerin uygulamaları ile ilgili bilgi almasını sağlar.
- Öğretme ve öğrenme konusunda öğretmenlerin okuldaki verimini artırmasını sağlar.

-Okul müdürlerinin, öğretmenlerin ve danışmanların idari ve akademik açıdan doğru karar almalarında yardımcı olur.

Eğitim kurumlarında yöneticilerin ve öğretmenlerinin tutmaları gereken birçok evrak ve dosya mevcuttur. Ülkemizde ortaokul yöneticilerin ve öğretmenlerin tutmaları gereken evrak ve dosyalar Milli Eğitim Bakanlığının İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin Beşinci Kısımında yer alan "Personelin Görev, Yetki ve Sorumlulukları" başlığı altında genel hatları ile çizilmiştir (MEB, 2012). Öğretmenlerin tutmaları gereken evrak ve dosyalar dört bölüme ayrılarak incelenebilir. Bu bölümler, eğitim ve öğretim ile ilgili dosyalar, rehberlik ile ilgili dosyalar, sosyal kulüpler ile ilgili dosyalar ve e - okul sisteminde tutulması gereken dosyalar olarak sınıflandırma yapılabilir.

Öğretmenlerin branş gözetmeksizin tutmaları gereken ortak evrak ve dosyalar olduğu gibi branş öğretmenlerinin de branşlarına özgü tutmaları gereken evraklar olabilmektedir. Bir branş öğretmeni olarak beden eğitimi öğretmenin beden eğitimi dersine göre tutmaları gereken farklı evrak ve dosyalar da olabilmektedir (bkz. Tablo 1). Örneğin spor kulübü dosyaları, okul spor takımları dosyaları, egzersiz dosyaları, gözlem formları vs. vardır.

Tablo 1: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yıl İçerisinde Yapması Gereken Evrak ve Dosyalar Listesi Eğitim ve Öğretim İle ilgili Dosyalar

Eğitim ve Öğretim İle ilgili Dosyalar	Rehberlik Dosyası
- Yıllık Plan	- Sınıf Rehberlik Planı
- Ders Planı	- Plana Uygun Çalışmalar
- Egzersiz Planı	- Öğrenciyi Tanıma Fişi
- Zümre Tutanakları	- Otobiyografi
- Şube Öğretmenler Kurulu Tutanağı	- İstek Listesi
- Öğrenci Ürün Dosyalar	- Problem Tarama Envanteri
- Sınav değerlendirme ölçekleri	- Gözlem Kartı
- Ders Kesim Raporu	- Genel Yetenek Testi
Spor Kulübü Dosyası	- Özel Yetenek Testi
- Spor Kulübü Yıllık Çalışma Planı	- Başarı Testi
- Karar Defteri	- İlgi Testleri
- Sağlık Raporları Dosyası	- Kişilik Testleri
- Kulüp Çalışmaları Aylık ve Yıllık Çalışma Raporları	- Veli Toplantı Tutanakları İlgili Dosyalar
E-Okul Uygulamaları	- Sınıf Başkanı, Sınıf Temsilcisi Seçimi İle İlgili Dosyalar
- Devamsızlıkların İşlenmesi	- Sınıf Oturma Planı
- Not İşlemleri	- Sınıf Kitaplığı Demirbaş ve İzleme Defteri
- Sosyal Faaliyetler	- Rehberlik Çalışmaları ve Aylık ve Yıl Sonu Raporları
- Sınıf Gözlem Raporları	
- Davranış notları	
- Sınıf Kitaplığının Oluşturulması	
- Okuduğu Kitapların İşlenmesi.	

Not: Tablo 1'de MEB (1989, 1992, 2001, 2005, 2012, 2013) kaynaklarından elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından tablo haline getirilmiştir.

Beden eğitimi öğretmenleri yıl boyunca eğitim – öğretim hizmetleri ile sosyal etkinlik ve rehberlik çalışmaları adı altında yaptıkları çalışmaları kayıt altına almak zorundadır. Bu çalışma beden eğitimi öğretmenlerinin dosya ve evrakların tutulması ile ilgili düşüncelerini, bu evrakları hazırlamada kullandıkları kaynakları, hazırlama evresinde karşılaştıkları problemleri, bu kayıtlara verdikleri önem hakkında düşüncelerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemleri benimsenmiş olup durum çalışması deseni kullanılmıştır (Merriam, 2009). Bu çalışmada nitel araştırmalar için amaçlı örnekleme yöntemlerinden Tipik Durum Örneklemesine kullanılmıştır (Şimşek ve Yıldırım, 2011).

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, 2012-1013 eğitim ve öğretim yılında Malatya il merkezinde tipik durum örneklemesine göre tespit edilen 12'si devlet ve 8'i özel okulda görev yapan 20 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenleri en az 3 yıl öğretmenlik yapmıştır. Öğretmenlerin kişisel özellikleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri

Değişken	Grup	n
Cinsiyet	Erkek	12
	Kadın	8
Hizmet yılı	3-5 yıl	5
	5-10 yıl	6
	10-15 yıl	5
	15 ve üstü	4
Ortaokul Türü	Devlet okulu	13
	Özel okul	7
Toplam		20

Veri Toplama Aracı

Araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile her bir beden eğitimi öğretmeni ile ortalama 1 (bir) saatlik ayrı ayrı görüşme yapılmıştır. Ayrıca görüşme sırasında yeni sorular sorma gereği duyulduğunda onları da görüşülen kişiye sorulmuştur (Şimşek ve Yıldırım 2011). Görüşmelerde ses kayıt cihazı kullanılmış olup her beden eğitimi öğretmenine “B.E.Ö.1” şeklinde kod verilmiştir. Beden eğitimi öğretmenleri ile görüşmeler yapıldıktan sonra öğretmenlerden araştırma konusu ile ilgili olan ve son üç sene içerisinde hazırlamış oldukları evrak ve dokümanlar (yıllık plan, günlük plan, zümre toplantı tutanakları vs.) incelenmiştir. Öğretmenlerle görüşmelerden sonra araştırmacı

tarafından bilgisayarda yazılı Word doküman haline dönüştürülmüştür. Ayrıca öğretmenlerden elde edilen evrak ve dokümanların (yıllık plan, günlük plan vs.) birer fotokopisi alınmıştır.

Verilerin analizi

Görüşmelerden elde edilen veriler Nvivo 9.00 paket programına yüklenmiştir. Paket programda ham verilere betimsel analiz ve içerik analizi yapılmıştır. Analizler sonucunda elde edilen kavramlar uygun alt boyutlar altında toplanılarak ana temalar ortaya çıkartılmıştır. Temalara ait kavramlar ve kavram frekansları uygun şekillerle sunulmuştur. Ayrıca araştırma verilerin güvenilirliği için araştırmacılar dışında bağımsız başka bir araştırmacıya içerik analizi yaptırılmıştır. İçerik analiz sonuçları Cohen'in kappa katsayısı ile karşılaştırılmış ve karşılaştırmada kappa katsayısının 0.75 olduğu görülmüştür. Landis ve Koch'a (1977) göre 0,61 – 0,80 arasındaki Cohen kappa sayısı iyi uyumu göstermektedir.

BULGULAR

Çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin verdiği cevaplar sonucunda 4 ana tema ve bunların alt boyutları ortaya çıkmıştır. Bu temalar aşağıda verilmiştir.

Tema 1: Beden Eğitimi Öğretmenlerin Planlar (Yıllık, Ders vs.) Hakkındaki Görüşleri

Tema 2: Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Evraklarına İlişkin Görüşleri

Tema 3: Öğretmenlerin Rehberlik Evrak ve Dosyalarına İlişkin Görüşleri

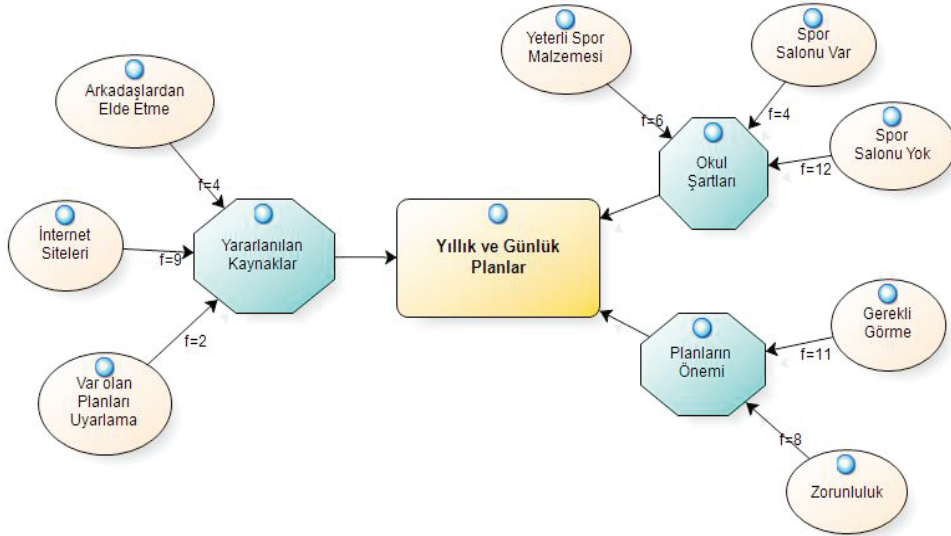
Tema 4: Öğretmenlerin E-Okul Sistemine ilişkin Görüşleri

Tema 1: Beden Eğitimi Öğretmenlerin Planlar (Yıllık, Ders vs.) Hakkındaki Görüşleri

Tablo 3: Beden Eğitimi Öğretmenlerin Yıllık ve Günlük Planlar Hakkındaki İfade Örnekleri ve Ortaya Çıkan Kavramlar

Öğretmenlerin İfade Örnekleri	Ortaya çıkan kavramlar
"Planları arkadaşlarımdan alıyorum" (B.E.Ö.1).	* Yararlanılan Kaynaklar
"İnternette indirdiğim planları, okulum salonsuz olduğu için birde malzeme durumuna göre uyarlayıp kendi okul şartlarıma uygun hale getiriyorum" (B.E.Ö.4).	* Arkadaşlardan Elde Etme * Var olan planları Uyarlama
"İnternette salonlu okul şablonu olan hazır planlar var onları kullanıyorum" (B.E.Ö.7).	* İnternet Siteleri * Okul Şartları
"Fazladan bir iş yükü olduğunu düşünmüyorum. İnternette aldığım şablonu salonsuz okul olduğu için kendi okuluma uyarlıyorum. Branş derslerine ağırlık veriyorum" (B.E.Ö.8).	* Spor Salonu Var * Spor Salonu Yok * Yeterli Spor Malzemesi
"Bence gerekliliğine inanıyorum. Dersin daha düzenli olması açısından önemli. İnternette yararlanıyorum" (B.E.Ö.12).	* Planların Önemi * Gerekliliği
"Günlük planı zorunluluktan yapıyorum" (B.E.Ö.10).	* Zorunluluk

Tablo 3'de araştırmaya katılan öğretmenler ile yapılan görüşmelerde yıllık ve günlük plan ile ilgili öne çıkan ifadeler görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin ifadelerine ilişkin yapılan içerik analizi sonucunda planlar ile ilgili ortaya çıkan kavramlar görülmektedir. Bu kavramların her öğretmenin görüşmesinde ifade etmesine göre frekansları çıkartılmıştır (Şekil 1).

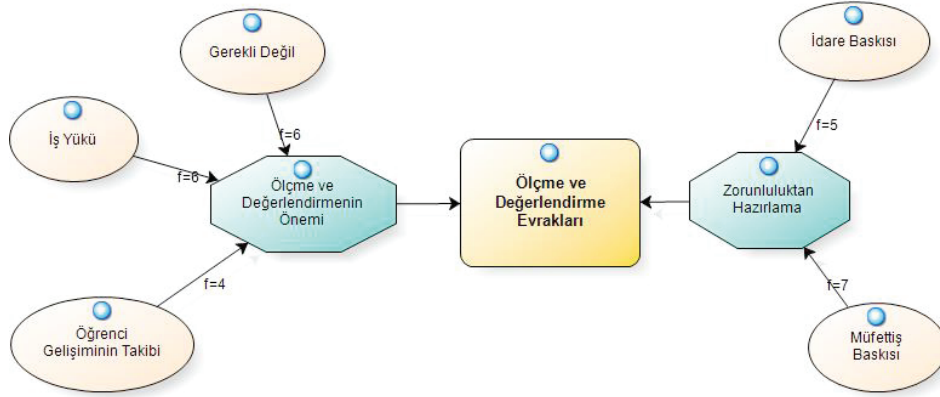
Şekil 1:Yıllık ve Günlük Planlara İlişkin Kavramlar

Şekil 1'de görüldüğü üzere öğretmen ifadelerinde yıllık ve günlük planlara ilişkin kavramlar üç boyut altında toplanmıştır. Planların önemi alt boyutunda gerekli görme (f=11) ve zorunluluk (f=8) kavramları ortaya çıkmıştır. Okul şartları alt boyutunda yeterli spor malzemesi (f=6), spor salonu var olma (f=4) ve spor salonu olmama (f=12) kavramlarından meydana gelmiştir. Yararlanılan kaynaklar alt boyutu; arkadaşlardan elde etme (f=4), internet siteleri (f=9) ve var olan planları uyarılama (f=2) kavramlarından oluşmuştur.

Tema 2: Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Evraklarına İlişkin Görüşleri**Tablo 4:** Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Evrakları Hakkındaki İfade Örnekleri ve Ortaya Çıkan Kavramlar

Öğretmenlerin İfade Örnekleri	Ortaya çıkan kavramlar
“Bu formları kullanıyorum. Gerekliği konusunda bazen şüpheye düşünüyorum” (B.E.Ö.3).	
“Kağıt üzerinde olması gerektiği için yapıyorum. Angarya iş başka bir şey değil. Herhangi bir faydası olduğunu düşünmüyorum” (B.E.Ö.4).	* Ölçme ve Değerlendirmenin Önemi
“Gerekliliğine inandığım için yapıyorum. Ben öğrencinin ders içi performansının ölçülmesi gerektiğini düşünüyorum. Performans ödevlerini ise öğrencinin teorik olarak geliştirdiğini düşünüyorum. Öğrenci gelişimi açısından önemli” (B.E.Ö.7).	* İş yükü
“Açıkçası müfettiş ister diye bunları hazırlıyorum. Çünkü derste yeterince değerlendirme şansız oluyor. Yeterince dönüt alabiliyoruz. Bence bu ölçek ve formlara gerek yok” (B.E.Ö.12).	* Öğrencinin gelişiminin takibi
“Bede eğitimi dersinde not verilmesine karşıyım hangi kriterlere göre not vereceğiz öğrencinin gelişimine göre mi yoksa beceri düzeyine göre mi bir standart yok” (B.E.Ö.16)	* Gerekli görmeme
	* Zorunluluktan Hazırlama
	* İdare baskısı
	* Müfettiş baskısı

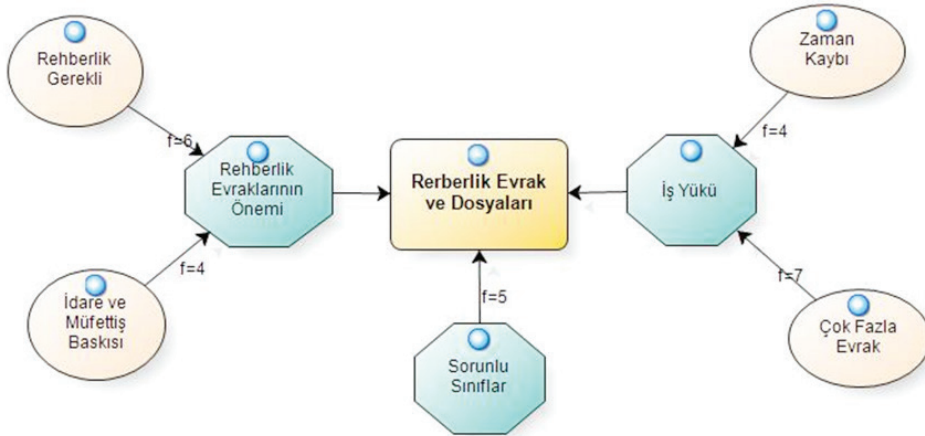
Tablo 4’de Öğretmenler ile yapılan görüşmelerde ölçme ve değerlendirme ile ilgili öne çıkan ifadeler görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme ifadelerine ilişkin yapılan içerik analizi sonucunda ortaya çıkan kavramlar görülmektedir. Bu kavramların her öğretmenin görüşmesinde ifade etmesine göre frekansları çıkartılmıştır (Şekil 2).

Şekil 2: Ölçme ve Değerlendirme Evraklarına İlişkin Kavramlar

Öğretmen ifadelerinde ölçme ve değerlendirme evrakları hakkında ortaya çıkan kavramlar ve frekansları görülmektedir. Ölçme ve değerlendirme ile ilgili kavramlar iki alt boyutta toplanmıştır. Zorunluluktan hazırlama alt boyutu müfettiş baskısı (f=7) ve idare baskısı (f=5) kavramlarından meydana gelmiştir. Ölçme ve değerlendirmenin önemi alt boyutu öğrenci gelişiminin takibi (f=4), iş yükü (f=6) ve gerekli değil (f=6) kavramlarından oluşmuştur.

Tema 3: Öğretmenlerin Rehberlik Evrak ve Dosyalarına İlişkin Görüşleri**Tablo 5:** Öğretmenlerin Rehberlik Evrak ve Dosyaları Hakkındaki İfade Örnekleri ve Ortaya Çıkan Kavramlar

Öğretmenlerin İfade Örnekleri	Ortaya çıkan kavramlar
<p>“Bazı evraklar çok gerekli ama bazılarının zaman kaybından başka bir şey olduğunu düşünmüyorum. Örnek olarak öğrencilere zorla kitap okumalarını isteyip onlardan özetlerini her ay çıkarmalarını istiyoruz. Bunun gibi birçok örnek var. Yapmam gereken birçok iş varken bu evrakların bazılarını gereksiz görüyorum” (B.E.Ö.1).</p> <p>“Bence bazıları gerekli ama yaparken biraz fazla zaman alıyor. Bazı formları idare ve müfettişle sıkıntı yaşamamak için zorunluluktan yapıyorum Bir de sorumluluğu çok fazla. İdare vermese hiç yapmam. Bu yüzden sınıf öğretmenliği almamaya çalışıyorum” (B.E.Ö.14).</p> <p>“Bence hemen hemen hepsi gerekli ama yaparken biraz fazla zaman alıyor. Bir de sorumluluğu çok fazla. Bu yüzden sınıf öğretmenliği almamaya çalışıyorum” (B.E.Ö.10).</p> <p>“Gerçek anlamda yapılacaksa sınıf öğretmenliğini önemli görüyorum. Beden eğitimi öğretmeni öğrencilerle birebir ilişkisi olduğu için dada iyi diyalog kurabildiğini düşünüyorum. Bu yüzden beden eğitimi öğretmenlerine sorunlu sınıfları verirler” (B.E.Ö.7).</p>	<ul style="list-style-type: none"> *Rehberlik Evraklarının Önemi * Rehberlik Gerekli *İdare ve Müfettiş Baskısı * İş Yükü * Çok Fazla Evrak *Zaman Kaybı *Sorunlu Sınıflar

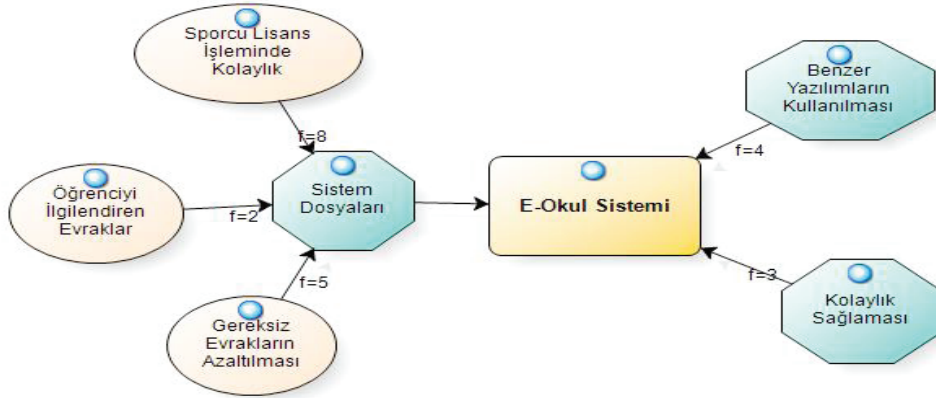
Şekil 3: Rehberlik Evrak ve Dosyalarına İlişkin Kavramlar.

Rehberlik evrak ve dosyalarına ilişkin kavramlar, üç alt boyut altında toplanmıştır. Birinci alt boyut sorunlu sınıflardır (f=5). İkinci alt boyut olan iş yükü; çok fazla evrak (f=7) ve zaman kaybı (f=4) kavramlarından oluşmuştur. Üçüncü alt boyut olan rehberlik evraklarının önemi alt boyutu rehberlik gerekli (f=6) ve idare ve müfettiş baskısı (f=4) kavramlarından oluşmuştur.

Tema 4: Öğretmenlerin E-Okul evrak ve dosyalarına ilişkin Görüşleri**Tablo 6:** Öğretmenlerin E-Okul Sistemi Hakkındaki İfade Örnekleri ve Ortaya Çıkan Kavramlar

Öğretmenlerin İfade Örnekleri	Ortaya çıkan kavramlar
“E okul sistemi ve okul sporları sistemini kesinlikle bir kolaylık olarak görüyorum.”(B.E.Ö.5).	* Kolaylık Sağlaması
“Bazı evraklar azaltılsa daha iyi olur. Örneğin sınıf rehberliği ilgili bazı dosyalar gereksiz” (B.E.Ö.6).	* Benzer Yazılımların Kullanılması
“Gereksiz evrak işlerinin yerine öğretmenin işini kolaylaştıran ve çocuğun gelişimi için olumlu olanların yapılmasını gerektiğini düşünüyorum. E-okul gibi sistemler geliştirilebilir” (B.E.Ö.10).	* Sistem Dosyaları
“Öğrencinin ve öğretmenin ilgilendiren evrakların tutulması diğerlerini azaltılması bence daha mantıklı olur (B.E.Ö.11)	* Gereksiz evrakların azaltılması
“Lisans döneminde mutlaka evrak ve dosyalar hakkında bilgi verilmeli bu yüzden öğretmenliğimin ilk yıllarında zorluk yaşadım” (B.E.Ö.7).	* Öğrenciyi ilgilendiren evraklar
	* Sporcu Lisans İşleminde kolaylık

Tablo 6’da öğretmenler görüşmelerinde e-okul uygulamaları ilgili öne çıkan ifadeler görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin ifadelerine ilişkin yapılan içerik analizi sonucunda e-okul sistemi ile ilgili ortaya çıkan kavramlar görülmektedir. Bu kavramların her öğretmenin görüşmesinde ifade etmesine göre frekanları çıkartılmıştır (Şekil 4).

Şekil 4: E-Okul Sistemine İlişkin Kavramlar.

Şekil 4’de görüldüğü üzere e-okul sistemi uygulamalarına ilişkin kavramlar üç alt boyutta toplanmıştır. Sistem dosyaları alt boyutu öğrenciyi ilgilendiren evraklar (f=2), gereksiz evrakların azaltılması (f=5) ve sporcu lisans işlemlerinde kolaylık (f=8) kavramlarından meydana gelmektedir. Diğer alt boyutlar ise benzer yazılımların kullanılması (f=4) alt boyutu ve kolaylık sağlaması (f=3) alt boyutudur.

TARTIŞMA

Yıllık planın hazırlanmasında öğrencilerin mevcut durumları, ilgileri, ihtiyaçları, yetenekleri, bilgi düzeyleri gibi özelliklerin de dikkate alınması ve bu doğrultuda planlamanın yapılması gerekir (Taşdemir, 2006). Beden eğitimi öğretmenlerinin verdikleri cevaplarda neticesinde bu temada 3 alt boyut olan yararlanılan kaynak, okul şartları ve planların önem ortaya çıkmıştır. Planları temin ederken kaynak olarak arkadaşlarından yaralandıkları veya internette de değiştirilmeden planları kullandıkları tespit edilmiştir. Ya da bu planları kendi okul imkânlarına göre uyarladıkları tespit edilmiştir. Burada beden eğitimi öğretmenlerinin bir kısmının internette aldıkları planları okul şartlarını göz önünde bulundurmadan plan hazırladıkları bununda ders verimini düşürebileceği söylenebilir. Tasarlandık eğitim durumlarını gerçekleştirilmede sınıftaki öğretmenin payı çok önemli ve en büyük sorumluluk ona düşer (Ertürk,1982). Planların hazırlanmasında, önemli kısıtlarından biri okulların salonlu ve salonsuz olmaları ve malzeme durumunun olduğu ortaya çıkmaktadır. Öğretmenlerin çoğunluğu planların önemli olduğunu vurgulamışlar, bir kısmı da zorunluluktan plan hazırladığını belirtmiştir. Bu öğretmenlerin verimliliği, ders programına ve yıllık plana olan inançları sorgulanıp neden bu şekilde düşündükleri sorgulanması gereken başka bir problem durumudur. Lisans döneminde okutulan “Öğretimde Planlama ve Değerlendirme” dersinin önemi daha iyi bir şekilde öğretmen adaylarına aktarılması gerekmektedir. Kutluca ve arkadaşları (Kutluca vd., 2007) öğretmen adayının öğrenilen teorik bilgilerin pratiğe aktarılmasını sağlayan uygulama etkinliklerinin öğretmen adaylarının bireysel, mesleki ve sosyal gelişimlerine katkı sağladığı; aktif bir öğrenme ortamı sunmasının yanında dersin kazanımlarının elde edilmesine yardımcı olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Lisans döneminde ve hizmet içi eğitimlerle beden eğitimi öğretmenlerine planlama ve değerlendirmenin önemi ve gerekliliği konusu üzerinde daha fazla durulması sonucuna varılabilir. Çünkü ders yapısı gereği tesis ve malzeme durumu okuldan okula farklılık gösterdiği için planlamanın okul yapısına göre hazırlanması dersin verimliliği açısından çok önemlidir. Bunlarla birlikte planları zorunluluktan hazırlayan öğretmenlerin, denetim esnasında sorun yaşamamak amacıyla nedeniyle hazırladıkları söylenebilir.

Ölçme ve değerlendirme ile ilgili temada de önem ve zorunluluk boyutları ortaya çıkmıştır. Bu temanın kavramları olarak iş yükü, öğrenci gelişiminin takibi, gerekli görmeme, idare baskısı, müfettiş baskısı olduğu tespit edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin bir kısmı ölçme değerlendirme evraklarını önemli görürken büyük bir kısmı gereksiz, idare ve müfettişle sorun yaşamamak için yaptıklarını ifade etmektedirler. Beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme gerekliliği konusundaki olumsuz düşünceleri sebebi yeterli bilgi sahibi olmamaları, lisans dönemindeki bazı aksaklıklar gösterilebilir. Eğitimde ölçme ve değerlendirmeye ilişkin genel yeterlik algısı konusunda Arslan ve Çelik'in (2010) yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algılarının düşük düzeyde olduğunu söylemişlerdir. Genel olarak araştırmalarda öğretmenlerin ölçme değerlendirme ile ilgili yeterlilik düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir. (Bıçak,2004;Çakan,2004;Temel,1991). Genç (2008), beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme uygulamaları içinde en

az kullandıkları video, portfolyo, akran değerlendirme ve yazılı sınavlar olduğunu belirtmiştir. Çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin dosyaları incelendiğinde Genç'in yaptığı çalışmayla paralellik gösterdiği ve alternatif yöntemleri çok az kullandıkları tespit edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenleri alternatif değerlendirme yöntemleri olan portfolyo, akran değerlendirme gibi yöntemleri çok az kullandıkları görülmektedir. Bazı araştırmalar bu durumu desteklemektedir (Flowers vd., 2005; Orhan,2007). Beden eğitimi öğretmenleri bu dosya ve evrakları gereksiz bir iş yükü, zaman kaybı olarak görmektedir. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilere verdikleri notlar incelendiğinde not ortalamasının çok yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ölçme ve değerlendirmenin gerekliliğine inanan öğretmenlerin de zorunluluk olarak gören öğretmenlerinde notları yüksek vermesi bir çelişkinin olduğunu göstermektedir. Beden eğitimi öğretmenlerin bir kısmı rehberliği önemli bir kısmı ise iş yükü olarak görmektedir. Araştırmada öğretmenler, sorunlu sınıfların rehberliklerinin genelde kendilerine verildiğini düşünmektedirler. Rehberlik evrakları hazırlamada idare ve müfettiş baskısının olduğunu ifade etmektedirler. Öğretmenler rehberlik evraklarının çok olduğu ve zaman kaybı olduğu düşünmektedirler. Demirel (2010) yaptığı çalışmada rehber öğretmenlerin tamamının etkinlikleri çok uzun ve sürelerini de yetersiz bulduklarını ifade etmiştir. Karataş (2013) rehberlik etkinliklerini sıkıcı buldukları yönündedir. Arıcıoğlu ve Tagay (2008) sınıf rehber öğretmenlerinin etkinliklerin uygulanması sürecinde bazı problemler yaşandığını belirtmektedirler. Literatürdeki çalışmalarda, rehberlik hizmetlerini önemli görmekte fakat bazı öğretmenler fazladan bir iş yükü olarak görmektedirler. Bulunan sonuçlar diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Beden eğitimi öğretmenleri sınıf rehberlikle ilgili evrak sayısının çok olduğunu düşünmekte bu nedenle sınıf rehber öğretmeni olmak istemediklerini belirtmişlerdir. Çalışmada bazı beden eğitimi öğretmenleri sorunlu sınıfları özellikle kendilerine verildiğini ifade etmişlerdir. Bu beden eğitimi öğretmenlerinin okulda bir disiplin objesi olarak görüldüğü bu nedenle sorunlu olarak nitelendirilen sınıfların kendilerine verildiğini düşünmektedirler. Öğretmen, burada idarenin sorunlu sınıflara neden beden eğitimi öğretmenin verildiğini sorgulamaktadır.

Öğretmenler, e-okulun kolaylık olduğunu düşünmektedirler. Çok evrak olduğunu bunların e-okul gibi benzer sistemler kullanılarak azaltılması gerektiğini ve lisans döneminde bu bilgilerin verilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Sporcu lisanslarının sistemde yapılması zaman ve iş yükü açısından beden eğitimi öğretmenlerine kolaylıklar sağladığını ifade etmektedirler. Türkiye'de yapılan çalışmalarda da e-okul sisteminin öğretmenlerde ve yöneticilerde işlerini kolaylaştırdığı ve sistemi faydalı bulduklarını belirtmişlerdir (Bayraktar, 2012; Bağlıbel, 2010; Günbayı,2013). Beden eğitimi öğretmenlerinin e-okulu faydalı bulmalarının sebebi sistemin pratik olması, bilgisayar kullanımının yaygınlaşması gibi nedenler olabileceği düşünülebilir. Beden eğitimi öğretmenleri lisans döneminde diğer evrak ve dosyalar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadan mezun olduklarını ifade etmişlerdir. Mesleğin ilk yıllarında zorluklar yaşadıklarını bu nedenle lisans döneminde tutmaları gereken dosyalar ve e-okul sistemi ile ilgili bir eğitim almaları gerektiğini belirtmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın sonucunda ortaokul öğretmenlerin evrak ve dosyalara ilişkin görüşleri dört ana tema altında incelenmiştir. Birinci temada beden eğitimi öğretmenlerin planlar (yıllık, ders vs.) hakkındaki görüşleri incelenmiş, ikinci temada öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme evraklarına ilişkin görüşleri değerlendirilmiş, üçüncü temada öğretmenlerin rehberlik evrak ve dosyalarına ilişkin görüşleri ortaya konulmuş ve dördüncü temada öğretmenlerin e-okul sistemine ilişkin görüşleri irdelenmiştir.

Araştırmamızda öne çıkan bazı sonuçlar olmuştur. Örneğin beden eğitimi öğretmenlerinin yıllık plan, ders planı egzersiz planı vs. planların gerekliliğine inanmakla birlikte bu planları çoğunlukla internetten temin etmektedirler. Ancak çalışmaya katılan öğretmenlerimizin hemen hepsinin planların gerekliliğine inanmalarına rağmen planlara tam anlamı ile uygun beden eğitimi derslerini işlemedikleri gözlemlenmiştir.

Bunlarla birlikte birçok öğretmenin dosyaların gereksiz iş yükü ve zaman kaybı olarak görmesi, ayrıca değerlendirilmesi gereken bir konudur. Bu çalışmanın genişletilerek gereksiz görülen evrakların net bir şekilde tespit edilmesi sağlanabilir. Bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda şu önerilerde bulunulabilir.

- Milli eğitim bakanlığının bu dosya ve evrakların gerekliliği üzerine öğretmenleri eğitici bilgilendirme çalışmaları veya seminerler yapması önerilebilir.
- Öğretmenlerin hangi dosyaları gerekli ve gereksiz gördüklerinin tespit edilerek ve onlarında görüşleri alınarak yeni bir düzenlemenin yapılması düşünülebilir.
- E-okul sisteminin getirdiği avantajları diğer alanlarda da kullanılması önerilebilir.
- Özellikle sınıf rehberliği ile ilgili dokümanların sayısı azaltılabilir.
- Lisans döneminde, dosya ve evrakların tutulması ile Mebbis ve e-okul hakkında yeterli bilginin verilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Arıcıoğlu, A ve Tagay, Ö.** (2008). Okullarda Ruh Sağlığı Hizmetleri, *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 1 (2), 76-83.
- Bayraktar, D. M.** (2012). Teknolojik Yeniliğin Benimsenmesinde Sosyal Sistem Özelliklerinin Etkileri; E-Okul Uygulamasının İncelenmesi. *Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 86-100.
- Burgaz, B., Koçak, S. Ve Büyükgöze, H.** (2013). Öğretmenlerin Mesleki ve Bürokratik Sosyalleştirmeye Yönelik Değerlendirmeleri *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı (1), 39-54.
- Bağlıbel, M., Samancıoğlu, M. Ve Summak, M. S.** (2010). Okul Yöneticileri Tarafından E-Okul Uygulamasının Genişletilmiş Teknoloji Kabul Modeline Göre Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (13), 331-348.
- Bıçak, B. ve Çakan, M.** (2004). *Lise Öğretmenlerinin Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Uygulamalarına Dönük Görüşleri*. Milli Eğitim Bakanlığı, 20-22 Aralık, Orta Öğretimde Yeniden Yapılanma Sempozyumu, Ankara.

- Çakan, M.** (2004). Öğretmenlerin Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları ve Yeterlik Düzeyleri: İlk ve Ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 99-114.
- Çelik, Z. ve Arslan, Y.** (2012). Aday Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Genel Yeterlik Algılarının Belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 223-232.
- Demirel, M.** (2010). İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programının Değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 35 (156), 45-60.
- Ertürk, S.** (1982). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelken Tepe Yayınları.
- Flowers, C., Ahlgrim-Delzell, L., Browder, D. and Spooner, F.** (2005). Teachers' Perceptions of Alternate Assessments. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities*, 30(2), 81-92.
- Genç, N.** (2008). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları Ve Yeterlik Algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Günbayı, İ. ve Turan, F.** (2013). Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sisteminin Bir Alt Sistemi Olarak E-Okul Uygulamasına İlişkin İlköğretim Okullarındaki Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri: Bir Durum Çalışması. *İlköğretim Online Dergisi*, 12(1), 1-22.
- Karataş, Z. ve Baltacı, H. Ş.** (2013). Ortaöğretim Kurumlarında Yürütülen Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Yönelik Okul Müdürü, Sınıf Rehber Öğretmeni, Öğrenci ve Okul Rehber Öğretmeninin (Psikolojik Danışman) Görüşlerinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (2), 427-460.
- Kutluca, T., Birgin, O. ve Çatlıoğlu, H.** (2007). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Dersi Uygulama Etkinliklerinin Öğretmen Adaylarına Sağladığı Faydalar. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 89-110.
- Landis, J. R. and Koch, G. G.** (1977). The Measurement of Observer Agreement For Categorical Data. *Biometrics*, 33, 159-174.
- MEB** (1989). *Ortaokul ve Orta Öğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Ders Dışı Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik*. Erişim: http://mevzuat.meb.gov.tr/html/20336_0.html
- MEB** (1992). *Okul Spor Kulüpleri Yönetmeliği*, Erişim: http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2336_0.html
- MEB** (2001). *Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik Ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği*, Erişim: <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/68.html>
- MEB** (2005). *İlköğretim Ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği*. Erişim: http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25699_0.html
- MEB** (2012). *Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği* (21 Temmuz 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan), Erişim: http://mevzuat.meb.gov.tr/html/225_0.html
- MEB** (2013). *Öğretmenlerin Tutmaları Gereken Defter ve Dosyalar*, Aksaray İl Milli Eğitim Müdürlüğü Eğitim Denetmenleri Başkanlığı. Erişim: <http://aksaray.meb.gov.tr/teftis/index.php/oegretmenlerin-tutmasi-gereken-defter-ve-dosyalar>
- Merriam, S. B.** (2009). *Qualitative research: A Guide to Design and Implementation*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Orhan, A. T.** (2007). *Fen Eğitiminde Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerinin İlköğretim Öğretmen Adayı, Öğretmen ve Öğrenci Boyutu Dikkate Alınarak İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Penn, I.A., Pennix, G.B. ve Gow, K.F.** (1994). *Records management handbook*. Hampshire: Gower.
- Shepherd, E. ve Geoffrey, Y.** (2003). *Managing records a handbook of principles and practices*. London: Facet Publishing.
- Şimşek, H. ve Yıldırım, A.** (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Taşdemir, M.** (2006). Sınıf Öğretmenlerinin Planlama Yeterliklerini Algılama Düzeyleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(3), 287-307.
- Temel, A.** (1991). Ortaöğretimde Ölçme ve Değerlendirme Sorunları. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 18, 23-27.
- Tümer, D. ve Külçü, Ö.** (2010). İlk ve Ortaöğretim Okullarında Belge Yönetimi Programları ve Türkiye'deki Durumu. *Bilgi Dünyası Dergisi*, 11 (2),408-443.